

دانشگاه کردستان
University of Kurdistan
زانکۆی کوردستان

همایش ملی مدیریت کسب و کار در شرایط بحران و عدم اطمینان

نقش کارآفرینی و نوآوری در عبور از بحران

سوسن بنی طالبی دهکردی

sosan.dehkordi@gmail.com

چکیده

در حال حاضر سیر تحولات جهانی، کارآفرینان را در خط مقدم توسعه فناوری و توسعه اقتصادی قرار داده است. تجربه موفقیت آمیز اغلب کشورهای پیشرفته و نیز برخی از کشورهای در حال توسعه در عبور از بحران های اقتصادی به واسطه توسعه کارآفرینی در آن کشورها، موجب شده تا سایر کشورها نیز برای کارآفرینی، کارآفرینان و شکل گیری کسب و کارهای نوآورانه اهمیت خاصی قائل شوند. با عنایت به پدیده جهانی شدن اقتصاد، برخی عقیده دارند که بازارهای جهانی فردا در اختیار شرکت هایی است که به ریسک پذیری کارآفرینانه بها می دهند و برای گسترش سرمایه های فکری خود در حد کلان سرمایه گذاری می کنند، در بالندگی فردی پر تلاشند و در تعیین استراتژیها، شرایط محیطی را مد نظر قرار می دهند. بر همین اساس، توسعه کارآفرینی از جنبه های گوناگون مدنظر قرار گرفته است. از این رو، این تحقیق با هدف بررسی نقش کارآفرینی و نوآوری در عبور از بحران پرداخته شده است به همین جهت تعاریفی از کارآفرینی، نوآوری و شرایط بحرانی انجام گرفته و همچنین در ادامه به نقش کارآفرینی و نوآوری در عبور از بحران پرداخته شده است و در پایان موارد مذکور به صورت جمع بندی شده در قسمت نتیجه گیری به شکل بحث و نتیجه ارائه گردیده است.

۱- مقدمه

ساختار اقتصادی دنیای امروز با گذشته به طور اساسی تفاوت دارد. شاخص های سخت افزاری و دارایی های مشهود که دیروز در جایگاه یک بنگاه اقتصادی نقش تعیین کننده داشت جای خود را به نوآوری، ابداع، خلق محصولات جدید و دارایی های نرم افزاری داده است. شواهد حاکی از آن است در جاهایی که الگوها و استراتژی های کارآفرینی مطرح شده اند، راه برون رفت از مشکلات و معضلات و پاسخ به ضروریات و الزامات از دل امواج خروشان تحولات شتابان جامعه تحصیل شده است که گاه به نتایجی منجر می شود. از جمله می توان از تغییر قطب بندی های اقتصادی، به وجود آمدن بلوک های جدید اقتصادی و بازتعریف بسیاری از مفاهیم مهم دیگر نام برد. کارآفرینی به صورت یک رویکرد نوین اقتصادی در ارتقای بهره وری، استفاده از فرصت ها و ظرفیت های بلا استفاده، به کار گیری منابع و سرمایه های معطل و سرگردان و رفتن به سمت راهکارهای جدید و نوآورانه، در پشت سر نهادن موانع و عبور از آنها است که باعث ایجاد تحول گسترده و بنیادین در بسیاری از عرصه های مورد نظر می شود.

لذا با توجه به این مهم، دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی که مهم ترین چشم انداز و آرزوی هر ملتی است، نیازمند کارآفرینانی خلاق و نوآور است که با ایجاد کسب و کارهای جدید و انجام فعالیت های کارآفرینانه، ارزش آفرینی کرده و افزایش درآمد عمومی و رفاه و آسایش را برای عموم جامعه به ارمغان می آورند. تلاش می شود تا به این سؤال پاسخ داده شود که نقش کارآفرینی و نوآوری در عبور از بحران چیست؟

۲- روش کار

مفهوم عبور از بحران، مفهومی است که در سالهای اخیر در ادبیات جامعه شناسی مطرح شده است در سمپوزیمی که در لاهه برگزار شد، در مورد مفهوم عبور از بحران آمده است: اگر منظور از توسعه، گسترش امکانات زندگی انسانهاست، این امر نه تنها در مورد نسل حاضر بلکه برای نسلهای آینده نیز باید مد نظر باشد (بهزادیان نژاد، ۱۳۹۵). منظور از عبور از بحران تنها حفاظت از محیط زیست نیست، بلکه مفهوم جدیدی از رشد اقتصادی است. رشدی که عدالت و امکانات زندگی را برای تمام مردم جهان و نه تعداد اندکی افراد برگزیده است. در فرآیند عبور از بحران سیاستهای اقتصادی، مالی، تجاری، انرژی، کشاورزی، صنعتی و ... به گونه ای طراحی می شود که توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی را تداوم بخشد. بر این اساس دیگر نمی توان برای تامین مصارف جاری، بدهی های اقتصادی که باز پرداخت آن بر عهده نسلهای آینده است، ایجاد کرد. در نهایت عبور از بحران به معنی عدم تحمیل آسیب های اقتصادی، اجتماعی و یا زیست محیطی به نسلهای آینده است (ازکیا غفاری، ۱۳۹۵).

۳- یافته ها

کار آفرینی نه تنها یک حوزه علمی نو خاسته بلکه یک نوع راه و رسم زندگی است. واقعیت امر این است که توسعه در کشور اسلامی ما مستلزم ظرفیت سازی کار آفرینانه در بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه است. این امر منجر به پرورش افرادی می شود که می توانند در بخش های مختلف جامعه کسب و کارهای نوین ایجاد کنند، ظرفیت های موجود را توسعه دهند و با نوآوری، مشکلات جامعه، دولت و بخش عمومی را کاهش دهند. در صورت تحقق این هدف مهم، از ظرفیت های بالقوه در جامعه حداکثر استفاده به عمل خواهد آمد و اشتغالزایی، عدالت و رفاه اجتماعی، عبور از بحران، کیفیت زندگی، نشاط و امید به زندگی و اقتدار ملی در ایران اسلامی را به دنبال دارد. بررسی ها نشان می دهند که رشد بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی افزایش یافته است. رفع معضل بیکاری دانش آموختگان با آموزش مهارت های کار آفرینانه به دانشجویان و دانش آموختگان همه رشته ها از یک سو و توسعه انواع رشته ها و گرایش های جدید کار آفرینی در کنار سایر دروس رشته های موجود از سوی دیگر ممکن خواهد بود. از این طریق تعداد بیشتری از دانش آموختگان به سوی تاسیس کسب و کار و ایجاد اشتغال برای سایر بیکاران گام بر خواهند داشت. به عبارت دیگر با توسعه کار آفرینی در کشور ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و عبور از بحران، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، ناسامانی اجتماعی و فرهنگی، بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی معضل انبوه سایر بیکاران نیز مرتفع خواهد شد. استفاده از ظرفیت های موجود و توسعه فناوری پیشرفته به وجود افراد خلاق، نوآور و کارآفرین در جامعه نیاز دارد. این نیاز در همه بخشها و رشته ها مشهود و ملموس است. بنابراین توسعه کارآفرینی برای تامین نیازهای کشور و دستیابی به هدف های ایران اسلامی ضروری است (مقیمی، ۱۳۹۶).

۴- نتیجه گیری

دگرگونی و تحولات در سراسر جهان امروز، باعث شده است که کار آفرینی بیش از پیش اهمیت یافته و سازمان ها بیشتر از گذشته نیازمند نوآوری و کارآفرینی برای تطبیق با شرایط جدید باشند. در حقیقت سازمان ها در ارتباط با کارآفرینی به عنوان مهمترین عامل توسعه اقتصادی، می توانند سهم بیشتری از بازارها را به خود اختصاص دهند. لذا با توجه به وجود نیروهای انسانی شایسته در سطح کشورمان و در دسترس بودن تجربه های ارزنده موجود در زمینه کارآفرینی در سطح دنیا، لازم است برنامه ریزی های لازم در زمینه توسعه کارآفرینی در سطح کشور صورت گیرد. مهمترین آثار توسعه کارآفرینی، افزایش نوآوری، ارتقای سطح فناوری، افزایش اشتغال، تولید دانش فنی و تولید و توزیع درآمد در سطح جامعه است که در نتیجه می تواند افزایش ثروت ملی و رشد اقتصادی جامعه را در برداشته باشد. ضروری است روح کارآفرینی در سراسر کشور گسترده گردد تا جوانان کشور با شور و اشتیاق وارد فعالیت های کارآفرینی شوند و خود مولد کار باشند نه به دنبال کار در جامعه به سر ببرند. باید برای مواردی همانند موارد اشاره شده ذیل به عنوان راهکارها و پیشنهادات برای رسیدن به ایران کارآفرین مطرح شده برنامه اجرایی تهیه شده و مصمم و معتقد بود که راه توسعه اقتصادی، اجتماعی و صنعتی و گریز از بحران بیکاری جز از راه توسعه کارآفرینی میسر نخواهد بود. فرهنگسازی کارآفرینی: نقش کارآفرین در توسعه صنعتی، اقتصادی و ایجاد اشتغال در جامعه باید به صورت یک باور همگانی در آید و این اعتقاد به وجود آید که در دنیای امروز و در جامعه اطلاعاتی اقتصاد دانش محور رشد و توسعه از طریق نوآوری و خلاقیت امکان پذیر است.

۵- منابع

احمد پورداریانی، محمود و مقیمی، محمد. (۱۳۹۵). نقش آموزش کارآفرینی در بهبود دانش صاحبان کسب و کار، ماهنامه تدبیر، شماره ۷۱، ص ۲۲.
مقیمی، سید محمد. (۱۳۹۶). کارآفرینی موضوعی میان رشته ای و فراگیر، ماهنامه تخصصی بازاریابی، ش ۲۲
Arancibia, E (2008) Entrepreneurship in value chains of non-timber forest products, Forest policy Journal, pages 212-221.
Cotton, J (1991). Enterprise education experience: a manual for school based in-service training. Education+ Training, 33(4).
Gibb, A. A (1987). Enterprise culture—its meaning and implications for education and training. Journal of European Industrial Training, 11(2), 2-38. U1